

ZPRACOVÁNÍ JMENNÉHO KATALOGIZAČNÍHO ZÁZNAMU DLE PLATNÝCH STANDARDŮ I.

Obsah

1 ZÁKLADNÍ POJMY	5
1.1 Knihovna - Katalog - Bibliografický/katalogizační záznam	5
1.2 Struktura bibliografického záznamu	5
1.2.1 Bibliografický popis (popisné údaje)	5
1.2.2 Selekční údaje	6
1.2.3 Obsahová charakteristika	6
1.2.4 Lokační údaje	6
1.2.5 Exemplářové údaje	7
1.2.6 Kódované údaje	7
1.3 Jmenný záznam - Jmenný popis / katalogizace / zpracování	7
2 ZÁKLADNÍ TYPY STANDARDŮ	7
3 PRAVIDLA RDA	8
3.1 Struktura RDA	8
3.2 Příklad bibliografického záznamu monografie dle RDA	9
4 FORMÁT MARC 21	9
4.1 Základní struktura dat	9
4.2 Základní rozdělení polí	10
4.3 Příklad bibliografického záznamu monografie v tzv. „řádkovém“ MARCu	10
5 MINIMÁLNÍ ZÁZNAM RDA/MARC 21 PRO TEXTOVÉ MONOGRAFICKÉ ZDROJE	11
6 ZÁKLADNÍ STANDARDY PRO JMENNÉ ZPRACOVÁNÍ V ČR	19
6.1 Pravidla	19
6.2 Formát	19
7 SHRNUÍ	20
8 LITERATURA	20

Kritéria hodnocení		Způsob ověření
a	Orientovat se ve standardu formátu MARC 21 (Machine-Readable Cataloging, česky „Strojově čitelná katalogizace“) v rozsahu minimálního záznamu pro souborný katalog - monografie, opravit záznam s využitím manuálu MARC21 v českém jazyce	Praktické předvedení a ústní ověření
b	Ověřit správnost interpunkce v záznamech ve formátu MARC21 s využitím manuálu MARC21	Praktické předvedení
c	Doplnit indikátory do všech polí bibliografického záznamu české monografie, která byla vydána v edici a jejímiž autory jsou tři původci	Praktické předvedení
d	Charakterizovat historické etapy vývoje jmenného popisu od 90. let 20. stol., jejichž odrazem je kvalita a různorodost katalogizačních záznamů v českých katalozích	Ústní ověření
e	Ověřit pracovní postup v internetové databázi „Dotazy ke katalogizaci“, na základě zadaného vyřešit katalogizační problém	Praktické předvedení
f	Přiřadit konkrétní název díla ke jménu jeho autora v seznamu pěti českých monografií s ověřením v Souboru národních autorit	Praktické předvedení
g	Přiřadit konkrétní název díla k jeho korporativnímu autorovi v seznamu pěti českých děl s ověřením v Souboru národních autorit	Praktické předvedení
h	Zdůvodnit duplicitní výskyt bibliografického záznamu monografie v Souborném katalogu České republiky na základě určeného vzorku a navrhnout opatření proti uvedeným duplicitám	Praktické předvedení a ústní ověření

Studijní cíle

Po prostudování tohoto modulu

- porozumíte struktuře bibliografického záznamu
- budete znát klíčové standardy pro jmenné zpracování v ČR
- seznámíte se s pravidly RDA
- pochopíte hlavní principy formátu MARC 21
- získáte základní orientaci v Minimálním záznamu RDA/MARC 21 pro textové monografické zdroje

Klíčová slova

bibliografický záznam, pravidla, formáty, RDA, MARC 21, Minimální záznam RDA/MARC21 pro textové monografické zdroje

Tento modul pro Vás připravila PhDr. Hana Vochozková z KIC ÚVT MU. V případě jakýchkoli dotazů se ozvěte na e-mail: vochozkova@ics.muni.cz.

Vysvětlivky k ikonám:

Vyhledejte v externím materiálu / Podívejte se na odkaz / Dostudujte si

Pozor, zapamatujte si / Důležité

Shrnutí aneb Co jste se naučili

Dobrovolný úkol

1 ZÁKLADNÍ POJMY

1.1 Knihovna - Katalog - Bibliografický/katalogizační záznam

Knihovna je kulturní, informační a vzdělávací instituce, která **shromažďuje, zpracovává a uchovává organizovanou sbírku dokumentů** a poskytuje knihovnické a informační služby uživatelům. Přístup k této sbírce dokumentů je umožněn prostřednictvím knihovního katalogu.

Katalog je sekundární informační zdroj obsahující **soubor katalogizačních záznamů o dokumentech**, které daná instituce uchovává ve svých fondech nebo které trvale nebo dočasně zpřístupňuje, vytvářený podle předem stanovených zásad a umožňující zpětné vyhledávání dokumentů.

Bibliografický/katalogizační záznam je ověřený a standardizovaný **soubor údajů o bibliografickém zdroji**. Skládá se z bibliografického popisu, selekčních údajů, obsahové charakteristiky, lokačních, exemplářových a kódovaných údajů. Slouží k identifikaci a zajištění přístupu dokumentu.

1.2 Struktura bibliografického záznamu

Bibliografický záznam se skládá z následujících částí:

- bibliografický popis,
- selekční údaje,
- obsahová charakteristika,
- lokační údaje,
- exemplářové údaje,
- kódované údaje

1.2.1 Bibliografický popis (popisné údaje)

Soubor popisných údajů slouží zejména k identifikaci popisovaného dokumentu. Na základě popisných údajů si můžeme vytvořit představu o tom, jak daný dokument vypadá. Jednotlivé údaje se člení do **8 oblastí**:

1. oblast - **oblast údajů o názvu a odpovědnosti**, např. *Mravenci se nedají / napsal a nakreslil Ondřej Sekora*
2. oblast - **oblast údajů o vydání**, např. *Vydání v KK druhé*
3. oblast - **oblast specifických údajů**
4. oblast - **oblast nakladatelských údajů**, např. *Praha : Knižní klub, 2015*
5. oblast - **oblast údajů fyzického popisu**, např. *95 stran : ilustrace (některé barevné) ; 24 cm*
6. oblast - **oblast údajů o edici**
7. oblast - **oblast údajů poznámky**
8. oblast - **oblast údajů o standardním čísle a dostupnosti**, např. *ISBN 978-80-242-4386-3 (vázáno)*

Při zápisu popisných údajů se zpravidla řídíme zásadou „Piš, co vidíš.“

1.2.2 Selekční údaje

Selekční údaje jsou určeny především k vyhledání konkrétního záznamu/dokumentu - dělí se na selekční údaje jmenné a věcné.

Selekční údaje jmenné

Umožňují vyhledání dokumentu podle jeho formálních charakteristik, mají podobu personálního, korporativního nebo názvového záhlaví.

personální záhlaví = jméno osoby odpovědné za vytvoření díla, např. *Sekora, Ondřej*

korporativní záhlaví = jméno korporace odpovědné za vytvoření díla, např. *Karlova univerzita*

názvové záhlaví = název dokumentu, např. *Bible*

Selekční údaje věcné

Jejich cílem je umožnit vyhledávání podle obsahu (tématu) dokumentu - dělí se na selekční údaje systematické a předmětové.

selekční údaje systematické = umělé selekční jazyky, např. MDT (Mezinárodní desetinné třídění)

selekční údaje předmětové = selekční jazyky na bázi přirozeného jazyka, např. PHNK (Předmětová hesla Národní knihovny)

Selekční údaje jsou formalizované a unifikované. Pokud je to možné, přebírají se ze souborů autorit, např. Souboru národních autorit ČR (SNA ČR) <https://autority.nkp.cz/>.

1.2.3 Obsahová charakteristika

Přibližuje tematiku daného dokumentu formou anotace nebo referátu.

anotace = stručný text, který charakterizuje obsah dokumentu a popř. informuje o autorovi, zaměření, vědecké nebo umělecké hodnotě dokumentu

referát/abstrakt = stručný text, který bez doplňkových nebo hodnotících informací charakterizuje obsah dokumentu

1.2.4 Lokační údaje

Určují místo uložení konkrétního exempláře dokumentu v knihovně. Tvoří je sigla a signatura.

sigla = značka sloužící k jednoznačné identifikaci knihovny, např. *ABA001* = sigla NK ČR Praha

signatura = označuje uložení exempláře dokumentu v dané knihovně

Zjistěte si siglu Vaší knihovny / knihovny, se kterou spolupracujete / knihovny, kterou navštěvujete (sigly spravuje Oddělení souborných katalogů NK ČR).

1.2.5 Exemplářové údaje

Informují o počtu exemplářů daného dokumentu ve fondu knihovny prostřednictvím přírůstkového čísla nebo číselného označení svazku či ročníku. Mohou zde být uvedeny také údaje o individuálních zvláštích popisovaného exempláře (např. že daný exemplář obsahuje podpis autora).

1.2.6 Kódované údaje

Údaje o dokumentu zapsané v podobě kódu. Pomocí kódu je např. zapisován údaj o jazyku dokumentu, cze = česky. Tyto údaje slouží především ke strojovému zpracování např. při vyhledávání.

1.3 Jmenný záznam - Jmenný popis / katalogizace / zpracování

Jmenný záznam

Část bibliografického záznamu skládající se z bibliografického popisu a záhlaví (selekčních údajů jmenných) potřebných k zařazení údajů o dokumentu do katalogu, přístupových rejstříků či bibliografických databází.

Jmenný popis / katalogizace / zpracování

Tvorba bibliografického popisu, záhlaví a s tím souvisejících jmenných a názvových autorit a zároveň nauka o jmenném záznamu a metodice jeho tvorby.

2 ZÁKLADNÍ TYPY STANDARDŮ

Aby byly bibliografické záznamy všeobecně srozumitelné a knihovny mohly při jejich vytváření efektivně spolupracovat (sdílená katalogizace, výměna záznamů), je třeba při tvorbě záznamů postupovat stejným způsobem, tj. je třeba dodržovat tzv. **standarty**.

Pro jmennou katalogizaci (tj. vytváření jmenných záznamů) se používají dva základní typy standardů:

Pravidla - souhrn metodických pokynů, který umožňuje jednoznačně řešit problémy katalogizace. Pravidla nám říkají, které údaje vybrat a jakým způsobem tyto údaje zapsat.

Formát - stanovuje strukturu dat ve strojem čitelné podobě. Formát nám říká, kam údaje zapsat.

K ustanovení platných standardů užívaných v české katalogizační praxi došlo v roce 1996 a těmito standardy byla/jsou:

Pravidla AACR2R = Anglo-American Cataloguing Rules, 2nd edition, revisited (Anglo-americká katalogizační pravidla, 2. vydání, revidované), která byla v roce 2015 nahrazena novými **pravidly RDA** = Resource Description and Access

Formát UNIMARC od roku 2003 postupně nahrazovaný **formátem MARC 21**

MARC = Machine Readable Catalogue/Cataloguing (Strojem čitelný katalog/katalogizace)

Podrobný přehled platných standardů najdete v 6. kapitole tohoto modulu.

Přečtěte si

STOKLASOVÁ, Bohdana. Vývoj katalogizačních pravidel v České republice ve 20. století aneb marné vzdorování zahraničním vlivům. Národní knihovna: knihovnická revue [online]. 1999, roč. 10, č. 2, s. 55-62 [cit.2012-10-15]. ISSN 1214-0678. Dostupné z: <http://full.nkp.cz/nkkrr/Nkkrr9902/9902055.html>

3 PRAVIDLA RDA

3.1 Struktura RDA

Pravidla RDA (Resource Description and Access) byla poprvé publikována v roce 2010. Byla sice koncipována jako kompatibilní s AACR2, ale vycházejí především z konceptuálních modelů FRBR (Functional Requirements for Bibliographic Records) a FRAD (Functional Requirements for Authority Data), čemuž odpovídá i jejich struktura:

- Obsah
- Předmluva
- Oddíl 1 Zápis atributů provedení a jednotky (kapitoly 1-4)
- Oddíl 2 Zápis atributů díla a vyjádření (kapitoly 5-7)
- Oddíl 3 Zápis atributů osoby, rodiny a korporace (kapitoly 8-11)
- Oddíl 4 Zápis atributů pojmu, objektu, události a místa (kapitoly 12-16)
- Oddíl 5-10 Zápis vztahů (kapitoly 17-37)
- Přílohy (A-L)
- Slovník termínů
- Rejstřík

Pravidla RDA pracují s těmito základními pojmy:

Entita = klíčový objekt

Atribut = vlastnost spojená s entitou (např. atributem entity dílo je název, rok vytvoření atd.)

Dílo = výrazný intelektuální nebo umělecký výtvar (abstraktní entita) např. *Hamlet*

Vyjádření = intelektuální nebo umělecká realizace díla např. *překlad Hamleta do češtiny od Martina Hilského*

Provedení = fyzická podoba vyjádření např. určité vydání knihy, vydané určitým nakladatelem s určitým počtem stran atd. např. *překlad Hamleta do češtiny od Martina Hilského* vydán ve 2. vydání v nakladatelství Atlantis

Jednotka = jednotlivý exemplář nebo výskyt provedení (konkrétní entita) např. *exemplář výše uvedeného uložený v konkrétní knihovně*

Dalšími entitami jsou například **osoba**, **rodina**, **korporace/konference**.

Překlad pravidel RDA do češtiny zatím není plánován. Bude-li nutno pracovat s celým textem pravidel, bude se vycházet z aktuální verze v angličtině.

Úplný text RDA zprostředkovává online RDA Toolkit dostupný z <http://www.rdatoolkit.org/> (přístup je placený).

Alternativou je tištěná verze, jejímž nedostatkem je však obtížnější práce a neaktualnost. Základní pomůckou pro jmennou katalogizaci v České republice se tak stává příručka Katalogizace podle RDA ve formátu MARC 21 - tištěné a elektronické monografie - katalogizace na úrovni minimálního/doporučeného záznamu rovněž dostupná pouze [online](#).

3.2 Příklad bibliografického záznamu monografie dle RDA

Sekora, Ondřej, 1899-1967

Mravenci se nedají / napsal a nakreslil Ondřej Sekora. -- Vydání v KK druhé. -- Praha : Knižní klub, 2015. -- 95 stran : ilustrace (některé barevné) ; 24 cm
ISBN 978-80-242-4386-3 (vázáno)

Typ obsahu: text

Typ média: bez média

Typ nosiče: svazek

Pro čtenáře od 6 let

**české příběhy *publikace pro děti*

4 FORMÁT MARC 21

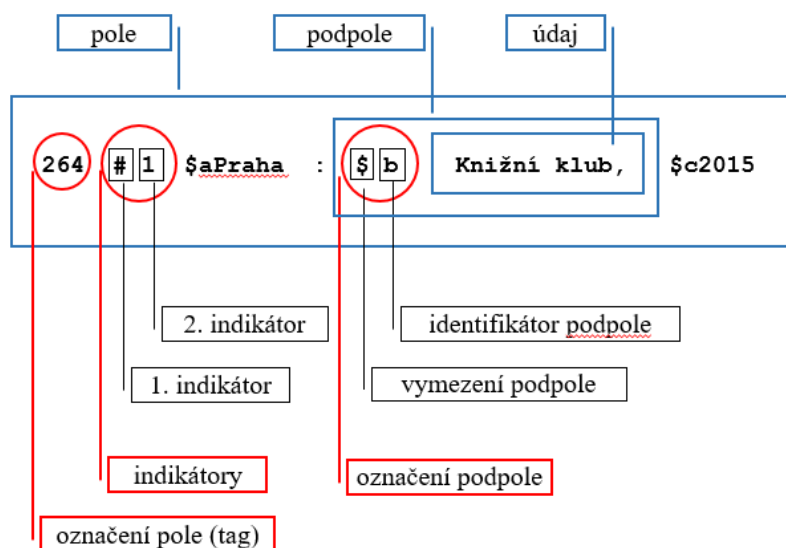
Slouží pro výměnu dat mezi jednotlivými informačními institucemi nebo systémy. Stanoví povinné údaje pro výměnu, pořadí údajů, jejich odpovídající kódová označení a pravidla použití.

4.1 Základní struktura dat

Jednotlivý údaj např. jméno nakladatele je zapsán do tzv. **podpole**; několik souvisejících podpolí tvoří **pole** např. Pole nakladatelských údajů.

Každé podpole je uvozeno **označením podpole** (znak dolaru + malé písmeno nebo číslice) a každé pole uvozuje označení pole neboli **tag** (3 číselné nebo abecední znaky).

Za tagem mohou následovat 2 **indikátory** (malé písmeno nebo číslice nebo mezera - značí se #), které vysvětlují nebo doplňují údaje obsažené v poli.

4.2 Základní rozdělení polí

Pole se shodnou první číslicí tvoří tzv. **bloky** - např. pole 245, 250 a 264 patří do tzv. bloku dvou stovkových polí neboli „dvoustovek“

0XX Kontrolní informace, identifikační čísla, kontrolní pole, klasifikační znaky atd.

1XX Hlavní záhlaví

2XX Názvy a údaje o vydání, nakladatelské údaje atd.

3XX Údaje fyzického popisu atd.

4XX Údaje o edici

5XX Poznámky

6XX Věcné selekční údaje

7XX Vedlejší záhlaví s výjimkou předmětů a edic; propojovací pole

8XX Vedlejší záhlaví pro edici; knihovní jednotky atd.

9XX Pole pro národní použití

Seznamte se s pravidly, podle nichž se zapisují údaje z Oblasti údajů o standardním čísle a dostupnosti ve formátu MARC 21: <http://www.loc.gov/marc/bibliographic/bd020.html>.

4.3 Příklad bibliografického záznamu monografie v tzv. „řádkovém“ MARCu

```
LDR      -----nam-a22-----i-4500
FMT      BK
BAS      $a01
001      nkc20142539922
003      CZ-PrNK
005      20150525142244.0
007      ta
008      150115s2015-----xr-a---b-----000-j-cze--
015 ##   $acnb002539922
```

020 ## \$a978-80-242-4386-3\$q(vázáno)
 040 ## \$aOLA001\$bcze\$dABA001\$erda
 072 #7 \$a821.162.3-3\$xČeská próza\$2Konspekt\$925
 072 #7 \$a821-93\$xLiteratura pro děti a mládež (beletrie)\$2Konspekt\$926
 080 ## \$a821.162.3-32\$2MRF
 080 ## \$a821-93\$2MRF
 080 ## \$a(0:82-32)\$2MRF
 100 1# \$aSekora, Ondřej,\$d1899-1967\$7jk01110710\$4aut\$4ill
 245 10 \$aMravenci se nedají /\$cnapsal a nakreslil Ondřej Sekora
 250 ## \$aVydání v KK druhé
 264 #1 \$aPraha :\$bKnížní klub,\$c2015
 300 ## \$a95 stran : \$bilustrace (některé barevné) ;\$c24 cm
 336 ## \$atext\$btxt\$crdacontent
 337 ## \$abez média\$bn\$crdamedia
 338 ## \$asvazek\$bnc\$crdacarrier
 521 1# \$aPro čtenáře od 6 let
 655 #7 \$ačeské příběhy\$7fd133973\$2czenas
 655 #7 \$apublikace pro děti\$7fd133156\$2czenas
 655 #9 \$aCzech stories\$2eczenas
 655 #9 \$achildren's literature\$2eczenas
 910 1# \$aABA001
 928 1# \$aEuromedia Group - Knížní klub
 910 2# \$aBOA001\$b2-1346.437
 910 3# \$aOLA001\$b1-301.343
 SYS 002539922

5 MINIMÁLNÍ ZÁZNAM RDA/MARC 21 PRO TEXTOVÉ MONOGRAFICKÉ ZDROJE

LDR Návěští

obsahuje kódované informace týkající se parametrů záznamu
 návěští je vždy tvořeno 24 znaky (pozice 00-23)

LDR -----nam-a22-----i-4500

např. hodnota na pozici 06 tj. 7. znak označuje typ záznamu - v tomto příkladu hodnota 'a' označuje textový dokument (hodnota 'c' na stejném místě by označovala hudebninu a hodnota 'e' kartografický dokument atd.)

001 Kontrolní číslo

číslo, které záznamu přiděluje instituce (knihovna) při jeho vytváření, využívání nebo distribuci

001 *nkc20142539922*

001 *14919759*

003 Identifikátor kontrolního čísla

kód instituce (knihovny), která přiděluje kontrolní číslo

003 *CZ-PrNK*

003 *OCoLC*

005 Datum posledního zpracování

16 znaků ve tvaru YYYYMMDDHHMMSS.F, které určují datum a čas poslední manipulace se záznamem

005 *20150525142244.0*

příklad záznamu, který byl naposledy aktualizován 25. května 2015 v 14:22:44.0

008 Údaje pevné délky

kódované informace o záznamu jako celku a o některých speciálních aspektech dokumentu
údaje se používají zejména při vyhledávání

pole je tvořeno vždy 40 znaky (pozice 00-39)

z hlediska minimálního záznamu jsou povinné pouze následující pozice:

00-05 datum uložení do souboru (RRMMDD)

06 typ data/publikační status (kód)

07-10 datum 1

15-17 místo vydání, produkce nebo realizace (kód země)

35-37 jazyk popisné jednotky

38 modifikace záznamu

008 *150115s2015----xr-|||||||cze-|*

příčemž v tomto příkladu:

hodnota '150115' na pozici 00-05 znamená, že záznam byl vytvořen 15. 1. 2015

hodnota 's' na pozici 06 označuje, že se jedná o jedno známé/pravděpodobné datum

hodnota '2015' na pozicích 07-10 říká, že dokument vyšel v roce 2015

hodnota 'xr-' na pozicích 15-17 říká, že dokument vyšel v ČR

hodnota 'cze' na pozicích 35-37 označuje, že dokument je zcela nebo převážně v češtině

hodnota '-' na pozici 38 znamená, že dokument je psán latinkou

U polí LDR a 00X je většina údajů vyplňována zpravidla automaticky na základě předchozího nastavení systému.

020 Mezinárodní standardní číslo knihy (ISBN)

indikátor 1 - nedefinován

indikátor 2 - nedefinován

\$a - ISBN

\$q - vysvětlivka

\$z - zrušené/chybné ISBN

020 ## \$a978-80-242-4386-3\$q(vázáno)

020 ## \$a80-7185-124-8 \$q(Paseka ;\$qbrožováno)\$z80-7185-124-1

040 Zdroj katalogizace

indikátor 1 - nedefinován

indikátor 2 - nedefinován

\$a - agentura zajišťující původní katalogizaci

\$b - jazyk katalogizace

\$c - agentura převádějící záznam do strojem čitelné podoby

\$d - agentura, která záznam modifikovala

\$e - použitá pravidla popisu

040 ## \$aOLA001\$bcze\$dABA001\$erda

040 ## \$aBOD001\$bcze\$dBOA001\$dABA001\$erda

ve druhém příkladu: záznam vytvořila Ústřední knihovna FF MU Brno (sigla BOD001), jazykem katalogizace je čeština, záznam převzala a upravila MZK Brno (sigla BOA001) a poté NKP Praha (sigla ABA001), při popisu byla použita pravidla RDA

041 Kód jazyka (vždy v případě opakovaných výskytů \$a u vícejazyčných publikací)

indikátor 1: indikátor překladu

0 - popisná jednotka není/neobsahuje překlad

1 - popisná jednotka je nebo obsahuje překlad

indikátor 2: kódovník jazyků MARC

- hodnota kódů jazyků je převzata z kódovníků MARC

7 - zdroj kódů je uveden v podpoli \$2

\$a - kód jazyka textu

041 0# \$acze\$aeng

dokument v češtině a angličtině např. Velký anglicko-český slovník

pokud je dokument pouze v jednom jazyce a nejde o překlad, pole se nevyplňuje (proto v řadě záznamů zdánlivě chybí)

044 Kód země vydání (vždy v případě opakovaných výskytů \$a, např. u koedic)

indikátor 1 - nedefinován

indikátor 2 - nedefinován

\$a - kód země vydání

044 ## \$ait\$af\$asp

dokument byl vydán současně v Itálii, Francii a Španělsku
vyplňuje se pouze v případě, že byl dokument vydán či vyroben ve více než jedné zemi
(proto v řadě záznamů zdánlivě chybí)

072 Kód předmětové kategorie*

v české katalogizační praxi se používá pro zápis skupiny Konspektu

indikátor 1 - nedefinován

indikátor 2 - kód zdroje

7 - zdroj specifikován v podpoli \$2

\$a - klasifikační znak jako součást skupiny Konspektu

\$x - slovní označení skupiny Konspektu

\$2 - kód zdroje - Konspekt

072 7# \$a821.162.3-3\$xČeská próza\$2Konspekt

080 Mezinárodní desetinné třídění (MDT) *

indikátor 1 - nedefinován

indikátor 2 - nedefinován

\$a - klasifikační znak MDT

\$2 - vydání

080 ## \$a821.162.3-32\$2MRF

*Užití polí 072 a 080 je fakultativní - záznam splňuje rozsah minimálního záznamu, obsahuje-li buď znak MDT, nebo údaj skupiny Konspektu.

100 Hlavní záhlaví - osobní jméno

indikátor 1: indikátor formy jména

0 - jméno se uvádí pod rodným/křestním jménem

1 - jméno se uvádí pod příjmením

3 - jméno se uvádí pod jménem rodiny (rodu)

indikátor 2: nedefinován

\$a - osobní jméno

\$b - římské číslice

\$c - doplňky ke jménu jiné než data

\$d - data související se jménem

\$q - rozpis iniciál rodného/křestního jména

\$7 - číslo autority

100 1# \$aSekora, Ondřej,\$d1899-1967

100 0# \$aJan Pavel\$bII.,\$cpapež

100 1# \$aTolkien, J. R. R.\$q(John Ronald Reuel),\$d1892-1973

100 3# \$aČapkovi (rodina)

110 Hlavní záhlaví - jméno korporace

indikátor 1: indikátor formy jména

0 - invertovaná forma jména

1 - jméno jurisdikce

2 - jméno v přímém pořadí

indikátor 2: nedefinován

\$a - jméno korporace nebo jurisdikce jako vstupní prvek

\$b - podřízená složka

\$c - místo konání akce

\$d - datum konání akce nebo podpisu smlouvy

\$g - další různé informace

\$n - číslo části/sekce/akce

\$7 - číslo autority

první indikátor s hodnotou 0 se vyskytuje minimálně

110 1# \$aČesko.\$bParlament.\$bPoslanecká sněmovna.\$bKancelář

110 2# \$aMoravská zemská knihovna (Brno, Česko).\$bOddělení knihovnictví

110 2# \$aMezinárodní asociace hudebních knihoven.\$bKongres

\$n(3. :\$d1951 :\$cPaříž, Francie)

111 Hlavní záhlaví - jméno akce

indikátor 1: indikátor formy jména

0 - invertovaná forma jména

1 - jméno jurisdikce

2 - jméno v přímém pořadí

indikátor 2: nedefinován

\$a - jméno akce nebo jurisdikce jako vstupní prvek

\$c - místo konání akce

\$d - datum konání akce

\$e - podřízená složka

\$g - další různé informace

\$n - číslo části/sekce/akce

\$q - jméno akce následující ve vstupním prvku za jménem jurisdikce

\$7 - číslo autority

první indikátor s hodnotou 0 či 1 se vyskytuje minimálně

111 2# \$aKonference archivářů České republiky\$n(13. :\$d2009 :\$cBrno, Česko)

111 2# \$aOsivo a satba (seminář)\$n(10. :\$d2011 :\$cPraha, Česko)

245 Údaje o názvu

indikátor 1: vedlejší názvové záhlaví

0 - vedlejší záhlaví se nevytváří

1 - vedlejší záhlaví se vytváří

indikátor 2: vyloučení znaků z řazení

0-9 - počet vyloučených znaků

\$a - název

\$b - další údaje o názvu

\$c - údaj o odpovědnosti atd.

\$n - číslo označení části/sekce díla

\$p - název části/sekce díla

245 10 \$aMravenci se nedají / \$cnapsal a nakreslil Ondřej Sekora

245 10 \$aLovci zlatých mloků : \$bantologie mladé české sci-fi / \$csestavil Vojtěch Kantor

245 10 \$aSonety = \$bThe sonnets / \$cWilliam Shakespeare ; přeložil Martin Hilský

245 10 \$aAnatomie člověka. \$nl., \$pPohybový systém / \$cMilan Dokládal, Libor Páč

245 10 \$aPán prstenů. \$pSpolečenstvo prstenu / \$cJ.R.R. Tolkien

245 04 \$aThe Czech-American experience / \$cguest editor Bruce M. Garver

250 Údaje o vydání

indikátor 1 - nedefinován

indikátor 2 - nedefinován

\$a - označení vydání

250 ## \$aVydání v KK druhé

264 Nakladatelské údaje, údaje o vytvoření díla a údaje o autorských právech

indikátor 1: pořadí údajů

- neuvádí se / první údaj

2 - dočasný údaj

3 - současný / poslední údaj

indikátor 2: funkce

0 - vytvoření / vznik

1 - nakladatel

2 - distributor

3 - výrobce

4 - údaje o autorských právech

\$a - místo vydání, distribuce atd.

\$b - jméno nakladatele, distributora atd.

\$c - datum vydání, distribuce atd.

264 #1 \$aPraha : \$bKnižní klub, \$c2015

300 Fyzický popis

indikátor 1 - nedefinován

indikátor 2 - nedefinován

\$a - rozsah

300 ## \$a95 stran

336 Typ obsahu

indikátor 1 - nedefinován

indikátor 2 - nedefinován

\$a - slovní označení typu obsahu

\$b - kód typu obsahu

\$c - zdroj

336 ## \$\$atext\$btxt\$crdacontent

Seznam termínů <http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/typ-obsahu-pole336-1>

338 Typ nosiče

indikátor 1 - nedefinován

indikátor 2 - nedefinován

\$a - slovní označení typu nosiče

\$b - kód typu nosiče

\$c - zdroj

338 ## \$\$asvazek\$bnc\$crdacarrier

Seznam termínů viz <http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/typ-nosice-pole338-1>

490 Údaje o edici (neselekční)

indikátor 1: indikátor vedlejšího záhlaví

0 - vedlejší záhlaví se nevytváří

1 - vytváří se záhlaví pro odlišnou formu názvu edice

indikátor 2: nedefinován

\$a - údaj o edici

\$v - označení svazku / pořadí

490 1# \$aKnihy odvahy a dobrodružství ;\$vsv. 139

5XX Poznámky (povinné pouze v případech jednoznačně vymezených v RDA)

\$a - poznámka

502 ## *\$aDiplomová práce (Mgr.)--Masarykova univerzita v Brně, Filozofická fakulta, 1995*

655 Rejstříkový termín - žánr / forma

indikátor 1: typ termínu

- základní

0 - fasetový

indikátor 2: heslář / tezaurus

4 - zdroj nespecifikován

7 - zdroj specifikován v podpoli \$2

\$a - žánr / forma či základní termín

\$2 - zdroj záhlaví nebo termínu

\$7 - číslo autority

655 #7 *\$ačeské příběhy\$7fd133973\$2czenas*

700 Vedlejší záhlaví - osobní jméno

s výjimkou 2. indikátoru má pole 700 stejnou strukturu jako pole 100

indikátor 2: typ vedlejšího záhlaví

- typ nespecifikován

2 - analytické záhlaví

710 Vedlejší záhlaví - jméno korporace

s výjimkou 2. indikátoru má pole 710 stejnou strukturu jako pole 110

indikátor 2: typ vedlejšího záhlaví

- typ nespecifikován

2 - analytické záhlaví

711 Vedlejší záhlaví - jméno akce

s výjimkou 2. indikátoru má pole 711 stejnou strukturu jako pole 111

indikátor 2: typ vedlejšího záhlaví

- typ nespecifikován

2 - analytické záhlaví

910 Údaje pro souborný katalog

indikátor 1: Cluster

1 - NK ČR

2 - MZK

3 - VKOL

indikátor 2:

- standardní hodnota

- 1 - vyřazeno z fondu
- 2 - periodikum bez odběru
- 3 - záznam bez vlastníka

\$a - sigla vlastníka

\$r - roky odběru nebo \$s - svazky

910 1# \$aABA001

6 ZÁKLADNÍ STANDARDY PRO JMENNÉ ZPRACOVÁNÍ V ČR

6.1 Pravidla

RDA Resource Description and Access

Katalogizace podle RDA ve formátu MARC21 - tištěné a elektronické monografie - katalogizace na úrovni minimálního/doporučeného záznamu / zpracovaly Edita Lichtenbergová, Marie Balíková, Ludmila Benešová, Jarmila Příbylová, Jaroslava Svobodová [online]. Praha: Národní knihovna České republiky, 2015- [cit. 2017-04-05].

Dostupné z: <http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/katalogizace-podle-rda-ve-formatu-marc-21-tistene-a-elektronicke-monografie-katalogizace-na-urovni-minimalniho-doporuceneho-zaznamu>

Prostudujte si v příručce část věnovanou zápisu ISBN

NK ČR - ... - Katalogizační politika

<http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/standard1>

Vyhledejte a přečtěte si schválený dotaz ke katalogizaci číslo 267 týkající se zápisu 13místného ISBN.

6.2 Formát

MARC 21. Bibliografický formát.

1. české vyd. Praha : Národní knihovna České republiky, 2003. 2 sv.

Aktualizace: Dodatek 1. 2010 ; Dodatek 2. 2014

ISBN 80-7050-427-7

ISBN 978-80-7050-581-6 (Dodatek 1)

ISBN 978-80-7050-639-4 (Dodatek 2)

MARC 21. Formát pro autority.

1. české vyd. Praha : Národní knihovna České republiky, 2004. 1 sv.

Aktualizace: Dodatek 1. 2010

ISBN 80-7050-441-2

MARC 21. Formát pro exemplářové údaje.

1. české vyd. Praha : Národní knihovna České republiky, 2005. 1 sv.

ISBN 80-7050-457-9

Minimální / Doporučený záznam pro SK ČR

<http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/minimalni-doporucene-zaznamy-rda-marc-21>

7 SHRnutí

V tomto modulu jsme si představili jmenné zpracování dokumentů a hlavní zásady, kterými se řídí. Nyní víte, jaká je struktura bibliografického záznamu a vyznáte se v základních standardech a pravidlech.

8 LITERATURA

Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV) [online]. Praha: Národní knihovna České republiky, 2003- [cit. 2019-09-29].

Dostupné z: <http://aleph.nkp.cz/cze/ktb>

a literatura uvedená v **kapitole 6**. Základní standardy pro jmenné zpracování dokumentů.